

(0138)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

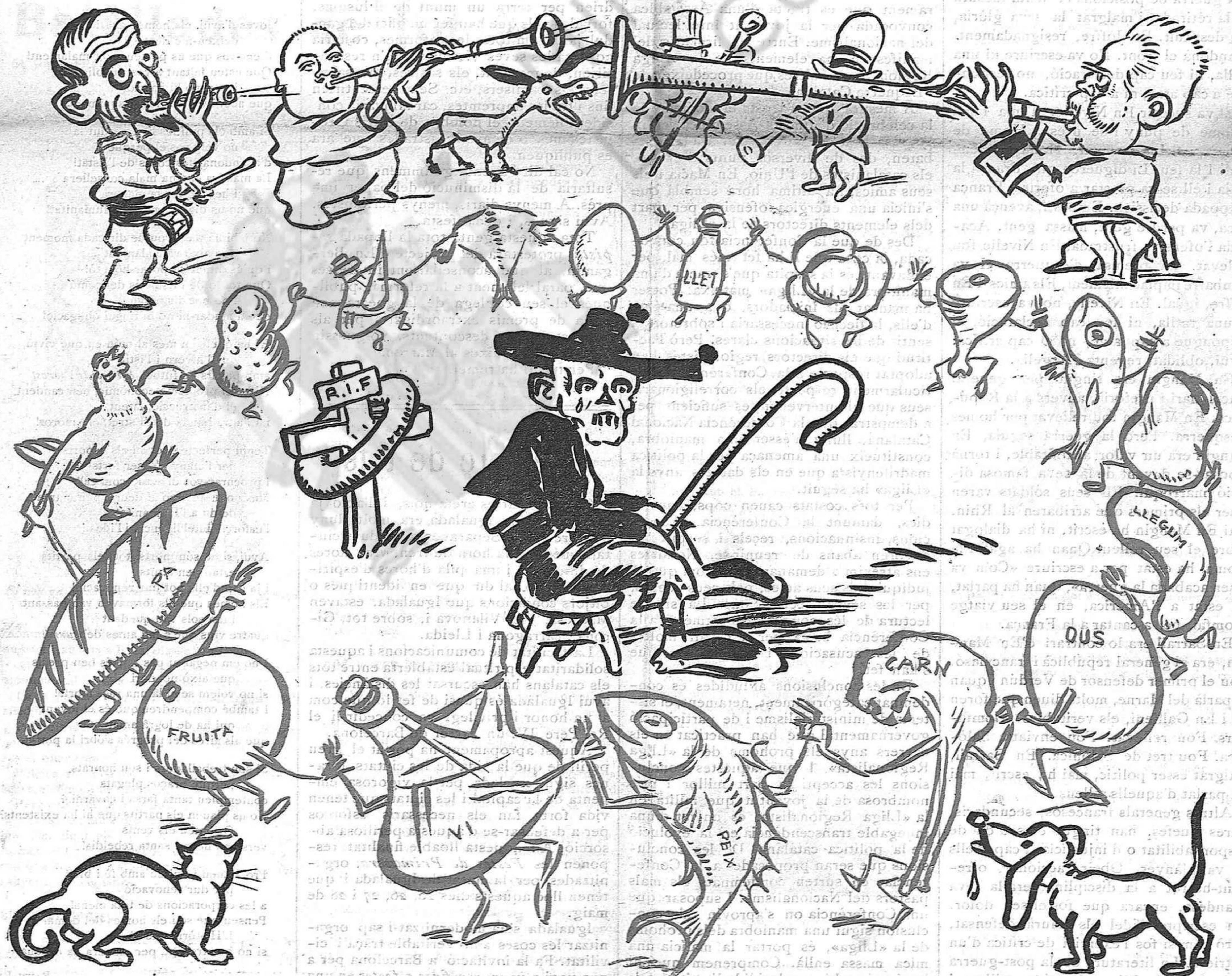
AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa L. López Bernagoc)

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
TELÈFON A. 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

DANSA NACIONAL

La sardana de l'avellana — pica de peus i balla de gana.

Tots perdent

La Conferència internacional de Gènova és closa. Ha fracassat. Després de quaranta dies de feines i treballs, tots els principals interessats es planyen. No ha quedat content ningú. Ni els russos, ni els alemanys, ni els francesos, ni els anglesos, ni els belgues... En la jugada de Gènova tots han perdut.

Rússia no ha obtingut els crèdits que volia. Anglaterra no ha trobat els mercats que buscava. França no ha aconseguit el reconeixement del deute rus. Bèlgica no ha assegurat la restitució dels bens industrials que a l'imperi dels tsars tenia. Alemanya no ha lograt cap emprèstit. Itàlia ha gastat 150 milions de lires en atendre als seus hostes internacionals.

Tots perdent... El joc d'Europa ha estat joc de bogeria. Ara es veu bé la magnitud del dany causat per la guerra. Allò que les armes dels exèrcits destruïren, no ho poden refer fàcilment les matemàtiques dels economistes ni els memoràndums dels diplomàtics. No hi ha al món bona prou gran per a cobrir l'enorme ferida.

Record de la guerra

El coronel Riquelme, ha enviat els seus padrins an el general Sanjurjo. Unes crítiques del coronel Riquelme, i una resposta agressiva del general Sanjurjo. Això, diuen, que ha produït emoció a Madrid...

Hem recordat la guerra i les engúnies de la guerra. En Joffre era generalíssim. Tenia, per a la seva glòria, la retirada tàctica davant l'invasió, i la batalla del Marne, emperò, passà dos anys aplicant a la guerra de posicions la lenta mesura de la retirada, i malgrat la seva glòria, fou destituït. En Joffre, resignadament, abandonà el front. No va escriure ni una ratlla, ni feu cap declaració, no respongué a cap atac, ni a cap crítica.

El va succeir En Nivelle. Tenia fama d'home de puny i de presa. Home de guerra, exclusivament. Home d'ofensiva i la feu. Li digueren que França la volia i ell se va prestar a oferir a França la topada decisiva. Embestí, avençà una mica, va perdre gent, massa gent. Acabada l'ofensiva frustrada, En Nivelle fou rellevat. La premsa d'esquerra el va combatre implacablement. Els amics d'En Joffre, igual. En Nivelle, no va escriure ni una ratlla, ni feu cap declaració, ni respongué a cap atac, ni a cap crítica. Avui, oblidat, regenta l'Argèlia.

En Mangin era tingut per general reaccionari i pretorià, advers a la República. En Mangin fou rellevat per homes d'esquerra. Però la guerra seguia, En Mangin era un valor aprofitable, i tornà a posar-se davant de la seva famosa divisió marroquí. Els seus soldats varen ésser els primers que arribaren al Rin. Mai En Mangin ha escrit, ni ha dialogat sobre el seu relleu: Quan ha agafat la ploma, ha estat per a escriure «Com va ésser acabada la guerra», quan ha parlat, ha estat a l'Amèrica, en el seu viatge triomfal, per a cantar a la França.

En Sarrail era lo contrari d'En Mangin, era el general republicà i francmasó. Fou el primer defensor de Verdún i quan se parlà del Marne, molts diuen que foren ell i En Gallieni, els veritables triomfadors. Fou rellevat. Fou enviat a Salònica. Fou tret de Salònica. En Sarrail, malgrat ésser polític, mai ha escrit, mai ha parlat d'aquells relleus.

Altres generals francesos, secundaris, altres quefes, han tingut el seu dia de responsabilitat o d'injustícia, i cap d'ells se va planyer. Obeir, accionar, ofrenant-ho tot a la disciplina, era la seva grandesa, encara que fos el seu dolor. Un escriptor fidel els haurà defensat, però com si fos l'exercici de crítica d'un patriota. La literatura de la post-guerra està plena de llibres de crítica militar, i

cap d'aquests llibres, cap prosa narrativa de les fases i dels episodis de la guerra, han produït cap baralla. La intel·ligència ha extrangulat l'instint.

I això és la França, aimada sempre, malgrat tots els seus pecats.

PARADOX

La Conferència combatuda

Per als dies 4 i 5 del mes de juny vinent està anunciada la celebració a Barcelona de la Conferència Nacional Catalana. Els nostres llegidors ja saben segurament que es tracta d'una Assemblea convocada per la joventut intel·lectual del nacionalisme. Entre els firmants del manifest hi ha elements de la «Lliga Regionalista» i altres que procedeixen de l'Esquerra Catalana.

A mesura que s'acosta el moment de la celebració d'aquesta Assemblea, creix l'agressivitat contra ella. Per ara la combaten, des de diversos punts de vista, els catalanistes de l'Unió, En Macià i els seus amics, i a última hora sembla que s'inicia una enèrgica ofensiva per part dels elements directores de la «Lliga».

Des de que la Conferència fou convocada, la cosa que li ha fet més mal, per endavant, és la sospita que's tracta d'una maniobra de la «Lliga» mateixa. Potser ha mancat als iniciadors, o a una part d'ells, la decisió necessària i sobretot el sentit de les situacions clares. Però l'actitud que els directores regionalistes han adoptat respecte a la Conferència i particularment respecte els correligionaris seus que hi enterven, és suficient per a demostrar que la Conferència Nacional Catalana, lluny d'ésser una maniobra, constitueix una amenaça per la política madrilenyista que en els darrers anys la «Lliga» ha seguit.

Per tots costats cauen cops, aquests dies, damunt la Conferència. Acusacions, insinuacions, recels i sospites la devoren abans de reunir-se. Nosaltres ens atrevim a demanar a tothom que la judici pels seus actes, pels seus acords, per les seves declaracions. La simple lectura de les conclusions sotmeses a la Conferència basta per a esvaïr moltes de les acusacions i suposicions que s'han fet.

En les conclusions al·ludides és condemnat categòricament, netament, el sistema de ministerialisme i de participació governamental que han practicat en els darrers anys els prohoms de la «Lliga Regionalista». I que aquestes conclusions les accepti la part millor i més nombrosa de la joventut que milita en la «Lliga Regionalista», és un fet d'una innegable transcendència en la evolució de la política catalana. De les conclusions que seran proposades a la Conferència, en surten condemnats els mals pastors del Nacionalisme. I suposar que una Conferència on s'aprovin tals conclusions sigui una maniobra dels prohoms de la «Lliga», és portar la malícia una mica massa enllà. Comprenem que hi hagi qui trobi poc decidida l'actitud dels

anomenats dissidents de la «Lliga Regionalista». Però ens sembla absolutament clar que no fan el joc d'En Cambó. Tant és així, que la Comissió d'Acció Política de la «Lliga» ensenya ja el bastó als seus correligionaris rebels.

FULMEN

Per tot hi ha remei

Torna a parlar-se de la legalització del joc.

En el darrer consell de ministres, assabentà el de Hisenda als seus col·legues de que prepara un projecte pel que s'establirà una contribució sobre els cirkols de recreo.

Vol dir que les cases de joc, que paguen avui un tribut indirecte, que operen d'amagatotis, es mouran des d'ara en avant amb la llibertat que convé a les indústries que res han de temer.

La pensada del ministre té, com totes les coses, el pro i el contra. El costat bo i el costat dolent.

Hi haurà—si això és possible—més cases de joc i més visibles. El recaptador de ço que les mateixes redituïn, serà, en canvi, l'Estat, que substituirà a la sèrie de ganduls que ara cobren el favor que representa ço que'n diuen tolerància.

De implantar-se el projecte d'En Bergamín, s'acabarà el *modus vivendi* concertat per una infinitat de ganàpies, que mercès a lo que del joc extreuen, fan vida de persona decent. Homes i dones que ultratgen constantment la misèria i que criden i es donen to, talment com si la vida giravoltés a l'entorn d'ells.

Amb la legalització fiscal del joc, vindrien per terra un munt de il·lusions, forjades pels que han fet un ofici del gandulejar. Com totes les reformes, costaria aquesta les seves víctimes. Se'n ressentirien, de moment, els sastres, els sabaters, els camisers, etc. Se'n ressentirien fins i tot les impremtes, car minvaria considerablement el nombre de diaris i revistes més o menys il·lustrades que ara es publiquen.

No cal dir l'amentatge immens que resultaria de la disminució del paper imprès. A menys diaris, menys periodistes. Avui sigués, i demà festa.

Tota aquesta gent, tota la llopada *sopista*, protestarà del projecte d'En Bergamín, al que aconsellariem interessés que, paral·lelament a la reforma, publiqués el seu col·lega de la guerra una taula de premis extraordinaris per als que, sentint-se descontents, volguessin anar a cobrir baixes al Marroc.

Per tot hi ha remei.

'esforç de tots

Quan nosaltres erem nois, i d'això ja fa alguns dies, Igualada era molt lluny de Barcelona. Separaven a les dues ciutats més d'una hora de tren, vint hores de diligència i una pila d'hores d'espiritualitat. No cal dir que en idèntiques o pitjors condicions que Igualada, estaven Manresa, Vic, Vilanova i, sobre tot, Girona, Tarragona i Lleida.

La facilitat de comunicacions i aquesta solidaritat espiritual establerta entre tots els catalans han escursat les distàncies, i avui Igualada és quasi de fet lo que com a un honor i privilegi va concedir-li el Rei Pere IV: un carrer de Barcelona.

Aquest apropament ha portat el greu perill de que la vida de les ciutats foranes sigui xuclada per la vigorosa empremta de la capital i les ciutats que tenen vida forta fan els necessaris esforços per a defensar-se d'aquesta perillosa absorció. An aquesta lloable finalitat responen les *Festes de Primavera*, organitzades per la ciutat de Igualada i que tenen lloc aquests dies 25, 26, 27 i 28 de maig.

Igualada s'ha modernitzat i sap organitzar les coses amb veritable traça i civilitat. Fa la invitació a Barcelona per a que vagi a veure ses *fires i festes* en una

gran tela penjada a l'entrada del carrer de Sant Pau, enfront de l'Agència Igualadina. Publica el programa dels seus festeigs en un magnífic volum bellament imprès, ple de notícies curioses i de notes gràfiques, i rublert d'anuncis que són una demostració palesa de la potència i vitalitat adquirides per la indústria i comerç igualadins. Posar bon gust i fer agradables les coses més senzilles, és tasca d'esperits selectes i de sanes mentalitats, i són d'alabar les moltes coses que podríem remarcar en aquest sentit; limitem-nos a senyalar el fet de que l'Agència Igualadina reparteixi l'itinerari dels trens dels Ferrocarrils Catalans en targes adornades amb originals dibuixos de l'Opisso.

La força de Catalunya no radica solament en les intenses manifestacions de Barcelona, son cap i casal, sinó també, i d'una manera ben important, en les vibracions accentuades i virils que remouen l'ànima de les poblacions catalanes. Aquesta demostració de vida, de progrés i de cultura que dona avui la ciutat de Igualada, com la que donen ben sovint les demés poblacions de Catalunya, constitueixen una prova evident de que en l'affirmació i robustiment de la nostra personalitat, l'esforç de la costa, del pla i de la muntanya catalana, s'aparella harmònicament amb el de la forta Barcelona, constituint l'esforç comú que'ns ha de dur a la reconquesta de la nostra nacionalitat.

JEPH DE JESPUIS

ALS JOVES

Joves d'avui, els homes del demà:
deixeu-me destogà
dient-vos que us porteu molt malament!
Que esteu faltant a vostra obligació
i que no hi ha raó
que aboni vostre fret ensopiment!

Si amb els polítics heu perdut la fe
no veig pas el perquè
d'abandonar les coses de l'Estat!
La mandra és una mala consellera
i heu de fer la manera
que no us digui ganduls l'Humanitat!

No n'hi ha pas prou de dir cada moment
que això va malament
i qu'és difícil de posar-ho a tò!
Que tot lo de l'Estat és del comú
i no pot dir ningú
que a ajudar-hi no hi tingui obligació!

Hi ha quelcom més al món en que viviu,
que l'hivern i l'estiu
amb partits de futbol, *boi-scouts* i toros!
Hi ha el problema econòmic, ben candent,
el d'instrucció, latent,
i a l'altra banda de l'Estret, els moros!

Teniu perfecte dret an els esports,
per l'afany d'ésser forts
i procurar-vos diversió com call!
Mes no us rellevo al deure, ben marcat,
de du a l'Humanitat
l'esforç, l'intel·ligència i l'ideal!

Avui, si no són morts, tots els partits
estàn ben atuïts
i ja cap d'ells pot dur renovació!
Els homes que els formaven van passant
i tan sols van quedant
quatre vius que's fan amos del *turro!*

I no em negareu pas que és ben precís
que això no duri així,
si no volem semblar una raça morta!
I també compendreu que és el jovent
qui ha de lograr amatent
que als aires del progrés s'obri la porta!

Si sou treballadors i sou honrats,
perquè braços plegats
contempleu tanta farsa i covardia?
No us plauen els partits que hi ha existents?
Orienteu els vents
vers una nova i santa rebeldia!

Prò actueu i lluiteu amb fe i braó
per dur renovació
a les corporacions de tota mena!
Penseu que sou els homes del demà!
L'Història que dirà
si no heu trencat, per mandra, la cadena?

RAFEL RIBA

Internacionalisme espanyol

La Conferència de Gènova—la més famosa de les fins ara celebrades—ha passat als dominis de la història. Ha sigut donada i beneïda, que solem dir per aquests indrets.

Aquí caic, allà m'aixeco, han pogut els representants de les potències ameses en la Conferència, arribar al final. En Cambó, gelós de l'auriola que ha envoltat als diplomàtics, cremat de que no s'hagués comptat amb ell, organitzà la Conferència de que parlarem la setmana passada; la de la Residència d'Estudiants de Madrid. L'acte disposat per En Cambó, no logrà distreure l'atenció del món del curs dels debats sostinguts a Gènova.

Ens sap greu haver-ho de dir, car al fi i al cap es tracta d'un país nostre calificat d'il·lustre per una part de l'opinió espanyola. Els fets, però, són els fets, i davant les imposicions de la realitat, de res serviria an En Cambó ço que per a donar-li *coba*, per a tirar-li aigua al nas, poguessim dir des de LA CAMPANA.

A escoltar al *leader* regionalista anaren En Maura, i un parell de polítics més entre els tinguts per homes d'*altura*. En Lloyd George ha tingut, tan mateix, un auditori més nombrós i un bon xic més lluit.

La clausura de la conferència interaliada ha tingut al Congrés espanyol la

deguda repercussió. Un diputat, el senyor Pérez Urruti, ha preguntat al Govern si resta satisfet del paper representat a Gènova per la Delegació nostra. El senyor Pérez Urruti, ha donat a entendre que els enviats espanyols han exercit d'espectadors passius en la discussió dels diversos temes plantejats, que tota la feina de la missió espanyola ha quedat reduïda a actuar de conills de guix.

Què han anat a fer els representants d'Espanya a Gènova?—preguntà el parlamentari esmentat, temerós de que amb viatges com el que ens ocupa, el prestigi nacional pugui sortir-hi perdent, més aviat que favoregut.

El ministre d'Estat sortí a la defensa dels Delegats espanyols. Si aquests no han fet en la Conferència el paper brillantíssim que han fet els d'altres països, es deu, senzillament, a les condicions especials en que han tingut de produir-se. Espanya—ha dit el ministre—no tenia perquè exigir reparacions, ni indemnitzacions, ni tractats de cap mena. Als nostres Delegats, els bastava amb presenciar el curs de les sessions.

Volen una feina més plaenta? L'ofici de Delegat espanyol a les Conferències, serà en lo successiu el més cobejat. En el pròxim *meeting* diplomàtic, hi haurà pinyes per a anar a La Haya.

Ço que té gràcia i es d'agrair, a l'entemps, és la declaració del ministre d'Estat. Espanya—ha vingut a dir el ministre—no ha fet sentir la seva veu a Gènova, per la raó potentíssima de que no té cap ceba que li faci plorar els ulls.

Un xic més, i confessa l'home que com

a nació, no ens resta res que guanyar o perdre.

Nosaltres pensem que això dels aplecs internacionals, és massa gros per a nosaltres, infeliços pollets sortits tot just de la closca diplomàtica.

I que en fet de conferències, no podem aspirar a res que no siguin les d'En Cambó, o que un geni enciclopèdic per l'estil vulgui organitzar en tal qual casinet polític de barriada.

UN PAGÉS QUE NO BADA

I

PROLEG

—¿Diu que és vostè el propietari d'aquesta torreta blanca que hi ha allà a l'extrem del poble?

—Sí, senyor.

—Vinc de mirar-me-la, i em sembla que'm convindria per passar l'estiu. Que és cara?

—Noranta duros trimestre, pagats tots d'una vegada abans d'entrar.

—Redimontri!

El preu el trobo acceptable, però... la forma de pago!..

Vol que li parli en confiança?

—Digui.

—Jo sóc reformista...

—D'aquests de l'Alvarez?

—Angela!

I si avui no estic en «fondos», dintre de poques setmanes,

el nostre quefe, que—em consta—serà amo i senyor d'Espanya, em donarà un bon empleo d'escassa feina i gran paga, i llavors, no cal dir-ho, jo nadaré en l'abundància i vostè cobrarà.

—Bueno;

la combinació m'agrada, però em trobo amb una cosa. La dona ahir va parlar-me d'un senyor que també sembla que s'ha prenat de la casa... i no recordo de fixo si em va dir que li ha llogada o que no.

—Això rai; preguntí-li, —O!... Es que... avui ha hagut d'anar-se'n a Girona... per vuit dies, i fins que torni...

—Malviatgel...

Cóm ho farem, doncs?

—Vol creure'm?

Pugi la vinent setmana, i li daré una resposta definitiva. Fa el pacte?

—Quedem així.

—Doncs, entesos.

—Passi-ho bé.

—Fins a dissabte

II

DEL PAGES A UN AMIC DE BARCELONA

«Estimat amic: Voldria que d'una manera clara em resolguessis un dubte. Tu que ets polític i et tractes amb tots aquests trapissones que viuen «salvant a Espanya», et sembla si els reformistes,

Batallades de tot arreu

EL GALL FRANCÉS

Malgré tot, el gall francès canta i s'enfila. Refet de la lluita alça el cap, mira enlaire i desafia orgullós a l'àliga vençuda.

En 1911, mentre els forjadors de la gran guerra treballaven a Jemmapes (Bèlgica), s'hi aixecà un

El nou gall que coronarà el monument de Jemmapes

monument, dedicat a l'entemps que a la bona amistat francesa a la batalla de Jemmapes.

Al cim de dit monument hi havia un gall, un gall monumental de tres metres, tot ell de bronze.

I a fe que era un gall tot simpàtic, erguit i desafiador.

Però els alemanys, quan la invasió de Bèlgica no devien ésser del mateix parer i en un tres i no res el plumaren.

Bèlgica restà sense commemoració i França sense el símbol de l'amistat.

Però com que la processó, i qui diu processó en aquest cas diu amistat, corria per dins, arribats que han sigut els jorns de la victòria, Bèlgica torna a refer el monument, aixeca altra vegada el gall que des de les altures cantava joiós tot fent ganyotes als alemanys.

SITUACIÓ SOCIAL

Per més que s'esforci quiscun en volguer fer creure que la situació és falaguera, no ho resulta pas ni tan sols exteriorment.

La veritat crua és, que malgrat el règim de opressió sofert, de totes les mides que han dit pendre i de tots els dictadors, la situació s'agreuja per moments i de no donar-hi una definitiva solució tindrà greus conseqüències.

A Bilbao, degut a la vaga de metalúrgics, els ànims s'han excitat extraordinàriament. A Saragossa la situació obrera ha fet pendre a les autoritats sèries mides.

No cal ja aromenar punt per punt on esclaten les flamarades que prou es veuen.

La nova legislació social promesa no vé.

Potser quan vingui serà tard. I qui en tindrà la culpa?

ELS OBRERS A GÈNOVA

Mentre els representants dels Estats deliberaven a Gènova, en la mateixa ciutat italiana es reuní la Conferència obrera convocada per la Federació Sindical Internacional.

La Conferència obrera ha fet constar que, mentre més necessària és la utilització de la força de l'home capaç de treballar, hi ha a la vora de deu milions d'homes sense feina i sense menjar.

Els obrers an aquesta conferència han demostrat sapiguer treballar, és dir, han estat a més alçada que els diplomàtics, car ells han senyalat noms no pas utòpics per a acabar amb l'anormalitat que té trasbalsada l'Europa.

Els representants diplomàtics seguiran reunint-se. Després de Gènova, qui sap si a Estocolmo, o Viena, potser a La Haya, però és difícil que arribin a entendre's.

No fóra res d'estrany que a la fi hagin d'anar a raure als obrers, demanant-los-hi que els ensenyin el camí.

DOS NOTES POLÍTQUES

S'apropa el juny, ja és aprop, però no cal pensar pas amb la falç ni cosa que s'hi sembli; estem de Conferència, de Conferència Nacional i cal servir la serenitat, el seny, costi lo que costi i passi lo que passi.

Això de les conferències s'ha donat de moda i nosaltres, homes que sempre estem a l'altura de les circumstàncies, no podiem pas deixar-la de celebrar i quan més nacional millor.

Ja ens hi veiem. Després d'oberta, cop de parlar i més parlar, unes conclusions i cap a casa. Hem fet Pàtria!

Això és l'única cosa que desentonará: el tornar a casa. No estarem prou a l'altura, prou a la moda.

Caldria que la Conferència no es disolgués, que anés voltant, de poble en poble, prenent acords, celebrant àpats, allargar-la lo més possible. Es allò que diuen: mentre hi ha vida, hi ha esperança.

El pendre acords està en l'ordre del dia, i els

radicals que en això de l'ordre i del dia no baden, no volen ésser menys que els altres i acorden per mil·lèsima vegada l'organització del partit.

I a fè, que en aquests temps de desorganització és força plaent veure una cosa organitzada. Ara que, en el nostre parer, si el senyor Lerroux té de veure el seu partit reorganitzat, pot respirar tranquil, que té llarga vida.

IRLANDA

La qüestió irlandesa entra en un nou aspecte. Juxtaposada a la lluita de concepcions polítiques, s'ergueix la lluita social.

Dies passats els obrers del ram dels mitjans de transport s'apoderaren d'unes fàbriques, içant la bandera roja i dient que les explotarien pel seu compte.

Potser caldria que prosperés aquest moviment social irlandès, car fora un medi per a apaivagar les lluites nacionalistes que, en el plànol en que estan col·locades, han esdevingut estèrils.

Demés això, unit en els irlandesos, els uns en un moviment de conservació i els altres en un de revolució, acabaria per fer-los-hi comprendre la necessitat d'empendre tots junts la reconstrucció d'Irlanda ara que és d'ells, que prou ho necessita.

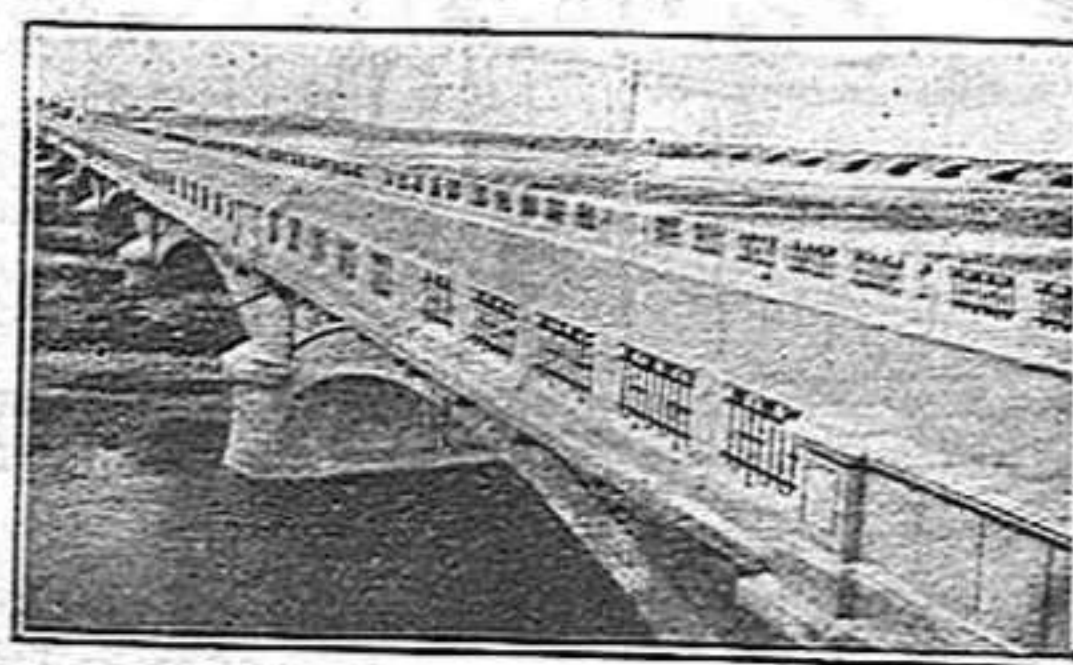
ACTIVITAT

L'activitat hi ha moltes maneres de demostrar-la. Fins hi pot haver-hi l'activitat del no fer res, que a vegades costa tant com el fer molt.

An aquí, és un problema difícil de resoldre, no la construcció d'una gran obra per util que aquesta sigui, sinó la sola construcció d'un alcantarillat, d'una acera, l'arranjament d'un fanal que s'passa els mesos coll tort, com demanant misericòrdia. An aquí és obra de ciclops l'empedrament d'un carrer, la reforma de les línies tramviàries, el posar un pegat a una canyeria; tot és difícil, molt difícil, i quan es fa tremola el món sencer.

Davant d'aquest quadre, cal mirar l'exemple que'ns donen els italians en la ràpida reconstrucció del pont monumental sobre el Priula.

Destruit aquest pont per les mateixes tropes

El pont de Priula, novament construït pels italians

italianes el 9 de novembre del 1918, és de veure'l ara, nou i flamant com si res hagués passat.

Si això ens succeeix a nosaltres, a hores d'ara el pont estaria destruït de la mateixa manera i qui sap el temps que hi hauria estat.

Potser si després de molt temps, ja acostumats a veure aquelles runes, hi hauriem posat estimació i per servir un record, les hauriem deixat estar tot declarant-les monument nacional, que és una cosa que fa bonic i estalvia feina.

EL MERCAT DE GÈNOVA

Abans quan uns no s'entien, invocaven el mercat de Calaf, però el de la nostra vila haurà

—Què hi farem! Hem arribat tard.

passat a l'oblid per a deixar pas al mercat de Gènova.

A Gènova no hi feia fred, ni les paraules han quedat glaçades, però tampoc s'han entès.

Es dir, si s'han entès, han arribat a una conclusió: l'establir una competència de compra-venda.

El rus, balança en mà, feia de peixater tot avalorant la seva mercaderia. L'anglès, disimuladament, sobornava al venedor. França i Bèlgica, rebutjant francament la mercaderia, i els Estats Units, des de la seva torre d'ivori, observant atent el curs del mercat.

França no ha guanyat gran cosa amb aquest joc de compra-venda, car ha vist-que's feia bea poc cas d'ella i de ço que a ella l'interessava.

Veient que s'apropava l'hora enguniosa de haver-se de mostrar valenta i amable, ha girat els ulls vers la torre d'ivori. I els Estats Units amb gest magnànim, han comprès que era arribada l'hora de posar preu a la mercaderia russa.

I ja tenim a França fent de representant exclusiu del egoisme Nord-americà, sense comprendre que un cop servits d'ella tornaran a abandonar-la...

I és llàstima, molta llàstima per França.

o sigui el partit de l'Alvarez, estan a punt de fer-se amos del poder?... Sense camàndules, respon-me aquest mateix vespre i diguem tot lo que sàpigues.»

III

DE L'AMIC DE BARCELONA AL PAGES

«El reformisme és un mito, l'Alvarez un papanates i el que en el seu triomf cregui mereixeria una albarda.»

IV

VUIT DIES DESPRES

—Aquí em té!... La seva esposa ha tornat?

—Ahí a les quatre.

—I què? La torreta... és meua?

—No, senyor. Ja està llogada!

C. Gumá

RIQUESA

Amb el front sempre apoïat en els vidres de la finestra, mirava el jardí de aquella casa majestuosa. Per primera vegada coneixia el significat de la paraula ric, i els seus pocs anys es revelaven davant d'aquesta nova valor que, de moment, es traduïa en la fredor de marbres incomprensibles marcant avingudes i caminals regulars.

La gent de darrera casa era rica; posseïa una llar monumental i severa. A la vesprada, una currua de dones greixoses i de mans endurides, sortia d'aquell fort impassible, arrossegant-se per les aceres amb tristesa, sota la moxina d'un vent de malediccions i de fadiga.

Eren les obreres dels rics, i comprenent la força de la riquesa, la meua admiració fins llavors indecisa va començar a pronunciar-se.

Passà l'hivern, i quan va arribar la primavera, un jorn, en el formós jardí revestit de fulles noves, vaig veure com es passejaven una dama i una donzella pels caminals ribetats de verd.

La donzella, d'uns vint anys, era rossa, bella i delicada; potser, més tard, convertit en heroi en les batalles o en les tormentes de la vida, me seria permès passejar-me amb ella a l'entorn del brollador, davant de les dones de pedra i de pit ennegrit per les pluges. Llurs paraules devien tenir la voluptuositat dels seus ulls, i tot ço que era d'ella devia ésser bell des del moment que era rica.

I dolçament jo vivia amb aquesta esperança, no pensant en que s'eternitzava poc a poc, sense pena...

Després, un cap-vespre plujós, vaig marxar a la ventura... Vaig anar-me'n, atrevit sota la capa, amb tabac en la butxaca i la bossa modesta, amb tota la meua joventut condensada en el front i en els punys. Sense una mirada a l'edifici magistral, sense un sol pensament per les gorges de les estatuas del jardí, sense un adéu secret a la rossa, vaig entrar a la vida, ferm de cames i amb el cor alerta.

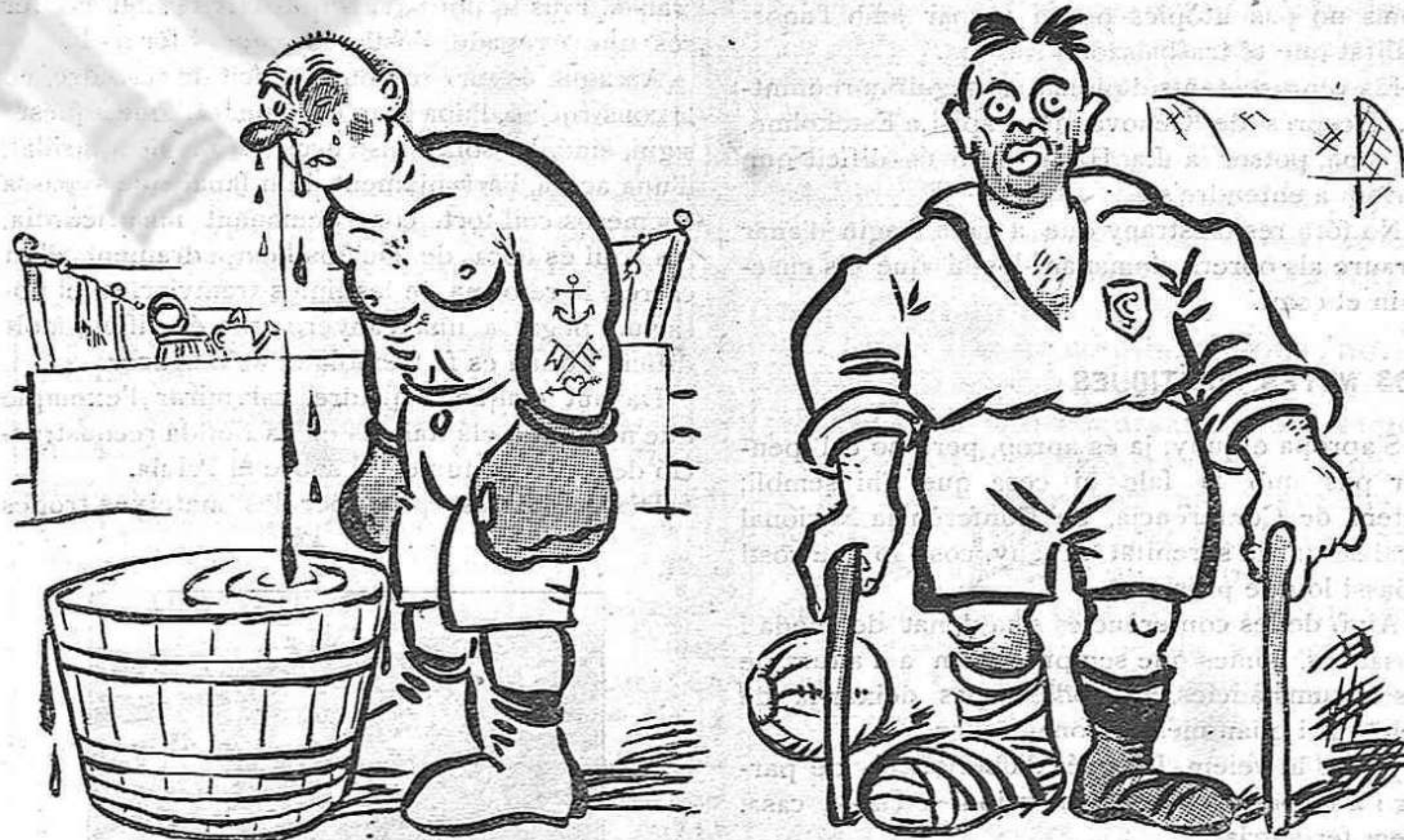
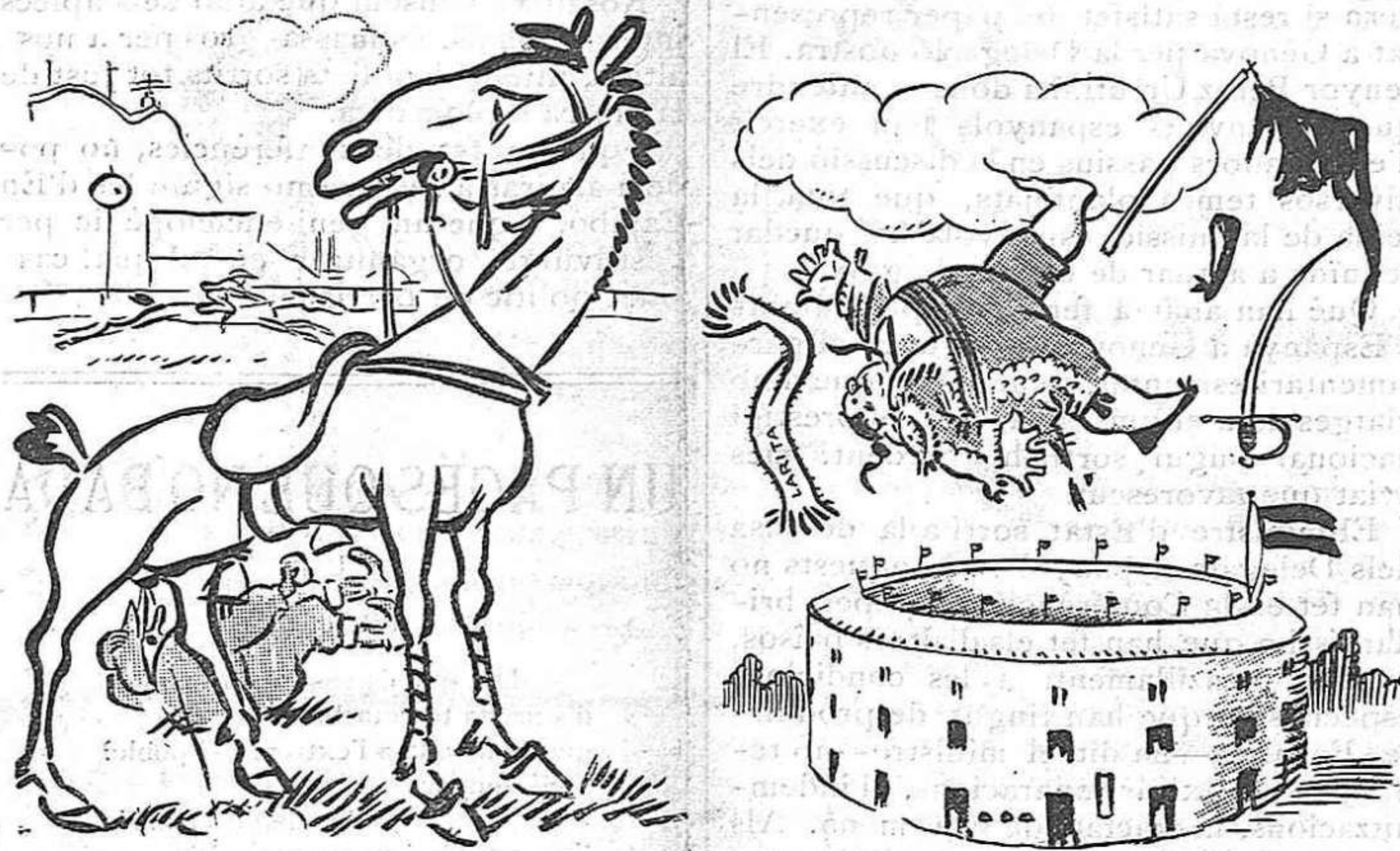
Passaren jorns, mesos, anys, amb la mateixa sang gloriosa sota la mateixa capa arnada, abandonat a l'esperança i al fracàs, a les claretats del matí i als dubtes de mitja-nit.

Homes de cara lluminosa sota capells de misèria, m'allargaren la mà i m'agafaren de bracet. Altres, poderosos i grollers, m'insultaren i em mentiren sense que jo sapigués el motiu. He resseguit les tavernes dels suburbis amansint la fam amb vi, escrivint poemes i fumant ideal.

Tal cançó, rimada en un tros de paper d'estrassa, nasqué una nit sense data però precisa als meus ulls; i quan escolto la veu dels pobres entusiastes i perduts, sento encara dintre del meu cor el so d'aquesta cançó llunyana.

Les taques de vi en les tovalles blanques de follia, la força de la meua vida no les podré esborrar sense pena. La

La setmana de la pega

Per a renovar la rassa,
i fer homes bruts i forts,
cavallers, desenganyem-nos,
no hi ha res com els esports.

ventada dels meus vint anys ha errat per boscos més amples que el món i més misteriosos que els de la India, perquè sabia, al passar-los, que no'ls tornaria a veure.

Després, a l'atzar d'un retorn impruvis, vaig tornar a veure aquella casa. Els marbres del jardí eren més ennegrits per l'aigua de les pluges, i el remat de dones de cara lluenta havia augmentat.

D'ençà del meu depart, el pare de la noia rica havia mort: més ric, més gros i més lleig que mai. Ella anava a casar-se, per a continuar la família i pilotar una altra fortuna abans que la vella, inflada de greix, no's morís també.

Ara, quan cau la tarda, sota el foc tranquil del llum, quan tanco els ulls i resto amb els dits entre els papers, mil visions m'assetgen prestidigiosament, raspallades pel meu somni íntim i escalfades per la meua vida.

A la màgica de la tinta, les primaveres rialleres i els autumnes malhumorats se instal·len al meu entorn amb llurs perfums, moviments i misteris. Cada minut ressuscita i s'eternitza, i, sota cels llunyans o per encontrades amagades, els campanars canten i els morts parlen.

Aquest llibre, atapat com una Bíblia, deixa florir, quan l'obro, les llàgrimes d'espera que he plorat en el meu infortuní un dia de fer sense pa. I recordo poesies que un tresor no'm consolaria de no haver llegit.

La Terra, la Terra plena d'alegries i tristeses; la Terra amb els seus somniadors i herois; la Terra, vella aimada del vagabund i del poeta, és la que podrà també la carn massa flonja dels rics.

Així, doncs, el ric sóc jo.

FERRAN CAÑAMERAS

REPICS

El Consell directiu de l'Esquerra Catalana, davant l'imminència de la celebració d'una Conferència Nacional Catalana, no sapiguient la situació més adient per les Entitats nacionalistes no adherides a la Lliga Regionalista, i, en particular, les democràtiques, acordà reunir una *avant-conferència* per a determinar la conducta a seguir, la qual havia de tindre lloc el dia 25 del corrent, essent-hi convidades totes les entitats catalanistes esquerranes.

Com el que li manca a la nostra política nacionalista és precisament molta mà esquerra, no cal dir que ens plau l'inicitiva dels elements democràtics que volen saber on som.

El nostre bisbe doctor Guillaumet aprofitant la seva estada a Roma celebrà missa en la capella dels catòlics irlandesos residents a la ciutat eterna.

Ens plauria saber si va oferir-la a nostre Senyor per a la lliberació consumada d'Irlanda o bé la consumida de Catalunya, per què cap corresponal de diari n'ha dit res.

Ara sí que els aragonesos es tornen regionalistes. Al Mudejar hi ha hagut solemni inauguració de la bandera de les joventuts aragonesistes, llegint-se en la festa formosos treballs i parlant-hi bon nombre d'oradors.

Encara que l'acte tingué lloc al teatre del poble prenent-hi part alguns actors de la política de balanç, sembla que això de l'aragonesisme no és pas comèdia.

Nosaltres desitgem que sigui una cosa formal; sobre tot si se li dona un caient democràtic i republicà, com de dret li pertoca.

A la Mancomunitat es segueixen rebent adhesions de parlamentaris i d'Ajuntaments de Catalunya a la seva campanya per a l'adquisició dels telèfons de Barcelona.

No sé perquè em sembla que aquestes adhesions valioses no tindran altra eficàcia que les cartes de pesam: o sia fer-li saber a la Mancomunitat que l'acompanyen en el sentiment... d'haver sofert un nou fracàs.

Mentre tinguem de demanar raí! Aquí dels famosos versos de mossèn Collet.

Poble que mereix ser lliure
sinó li donen, s'ho pren.

I nosaltres, sembla que no ens ho mereixem!

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA: carrer del Oln, número 8